

ПРАВИЛА
охорони праці під час виконання суднобудівних
та судноремонтних робіт

I. Загальні положення

1.1. Ці Правила поширюються на всіх суб'єктів господарювання незалежно від форм власності та організаційно-правових форм, які здійснюють суднобудівні та судноремонтні роботи.

1.2. Ці Правила встановлюють вимоги з охорони праці під час організації й виконання суднобудівних та судноремонтних робіт.

1.3. Вимоги цих Правил є обов'язковими для роботодавців та працівників під час організації та виконання робіт в сухих і плавучих доках, підйомно-спускових робіт, ремонтних, корпусообробних, добувних робіт та робіт з випробування суден.

1.4. У цих Правилах терміни вживаються у наступних значеннях:

важкодоступні суднові приміщення – приміщення, в яких через малі їх розміри ускладнено виконання робіт, а природний повітрообмін недостатній;

живучість судна – сукупність судноплавних і конструктивних особливостей судна, що дозволяють екіпажу судна боротися з наслідками аварії за збереження судна;

замкнені суднові приміщення – приміщення, обмежені з усіх боків поверхнями, що мають один або декілька люків (лазів) розмірами, що перешкоджають вільному і швидкому проходу через них;

остійність судна – здатність судна протистояти зовнішнім силам, що порушують його рівновагу, і повертатися у вихідне положення рівноваги, коли дія цих сил припиняється;

сліп – похилий береговий майданчик для спуску суден зі стапеля на воду або підйому їх з води (судно переміщується на рейкових візках за допомогою лебідок);

стапель – споруда для будівництва судна і спуску його на воду.

1.5. У цих Правилах вживаються такі скорочення:

ГДК – гранично допустимі концентрації;

ДСТУ – Державний (національний) стандарт України;

ДСН – Державні санітарні норми України;

ДБН – Державні будівельні норми України;

ЗІЗ – засоби індивідуального захисту;

КВП – контрольно-вимірювальні прилади;

НПАОП – нормативно-правовий акт з охорони праці;

СБіСР роботи – суднобудівні і судноремонтні роботи.

II. Загальні вимоги

2.1. Роботодавець повинен створити службу охорони праці та впровадити систему управління охороною праці відповідно до вимог Типового положення про службу охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 15 листопада 2004 року № 255, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01 грудня 2004 року за № 1526/10125 (НПАОП 0.00-4.35-04).

2.2. Роботодавець повинен організувати опрацювання і затвердити нормативні акти про охорону праці, що діють на підприємстві відповідно до вимог Порядку опрацювання і затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві, затвердженого наказом Державного комітету України по

нагляду за охороною праці від 21 грудня 1993 року № 132, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07 лютого 1994 року за № 20/229 (НПАОП 0.00-6.03-93).

2.3. Роботодавець розроблює та затверджує інструкції з охорони праці, що діють на підприємстві, відповідно до вимог Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 29 січня 1998 року № 9, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07 квітня 1998 року за № 226/2666 (далі – НПАОП 0.00-4.15-98).

2.4. Посадові особи та працівники повинні проходити навчання і перевірку знань з питань охорони праці відповідно до вимог Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005 року № 15, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за № 231/10511 (НПАОП 0.00-4.12-05).

Роботодавець з урахуванням специфіки виробництва повинен розробити та затвердити перелік робіт з підвищеною небезпекою відповідно до Переліку робіт з підвищеною небезпекою, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005 року № 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за № 232/10512 (НПАОП 0.00-4.12-2005).

2.5. Роботодавець повинен за власні кошти організувати проведення медичних оглядів працівників певних категорій під час прийняття на роботу (попередній медичний огляд) та протягом трудової діяльності (періодичні медичні огляди) відповідно до вимог Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 травня 2007 року № 246, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 23 липня 2007 року за № 846/14113, а також обов'язкових наркологічних оглядів відповідно до

вимог Порядку проведення обов'язкового профілактичного наркологічного огляду громадян, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 листопада 1997 року № 1238.

2.6. Забороняється залучення жінок до робіт відповідно до Переліку важких робіт та робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці жінок, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29 грудня 1993 року № 256, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 30 березня 1994 року за № 51/260.

Підіймання та переміщення важких речей жінками здійснюється з дотриманням вимог Граничних норм підіймання і переміщення важких речей жінками, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 10 грудня 1993 року № 241, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 22 грудня 1993 за № 194.

2.7. Роботодавець повинен організувати проведення атестації робочих місць за умовами праці відповідно до вимог Порядку проведення атестації робочих місць за умовами праці, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 серпня 1992 року № 442.

2.8. Розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві проводиться відповідно до вимог Порядку проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 року № 1232.

2.9. Роботодавець повинен забезпечити працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту (ЗІЗ), відповідно до вимог Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту, затвердженого наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та

гірничого нагляду від 24 березня 2008 року № 53, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 травня 2008 року за № 446/15137 (НПАОП 0.00-4.01-08).

2.10. Засоби індивідуального захисту повинні відповідати вимогам Технічного регламенту засобів індивідуального захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2008 року № 761 (далі – Технічний регламент засобів індивідуального захисту).

2.11. Працівники, які виконують роботи з будівництва та ремонту суден, повинні бути забезпечені ЗІЗ відповідно до Норм безплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам суднобудівної промисловості, затверджених наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 29 березня 2007 року № 64, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 11 квітня 2007 року за № 327/13594 (далі-НПАОП 35.1-3.15-07), Типових галузевих норм безплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту робітникам і службовцям річкового транспорту, затверджених постановою Державного комітету СРСР з праці та соціальних питань від 24 червня 1980 року за № 180/П-7 (НПАОП 61.2-3.32-80) та Типових галузевих норм безплатної видачі спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту робітникам і службовцям морського транспорту, затверджених постановою Державного комітету СРСР з праці та соціальних питань, від 24 червня 1980 року за № 180/П-7 (НПАОП 61.1-3.33-80).

2.12. Якість питної води повинна відповідати вимогам Державних санітарних норм та правил „Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною”, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 12 травня 2010 року № 400, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 01 липня 2010 року за № 452/17747 (ДСанПіН 2.2.4-171-10).

2.13. Для працівників, які перебувають у неопалюваних виробничих і складських приміщеннях, повинні бути передбачені спеціальні приміщення для обігріву. В теплий період року повинні бути передбачені спеціальні приміщення для охолодження.

2.14. Вимоги щодо створення безпечних і нешкідливих умов праці шляхом належного облаштування робочих місць і виробничих, санітарно-побутових та інших приміщень повинні відповідати Загальним вимогам стосовно забезпечення роботодавцями охорони праці працівників, затверджених наказом Міністерства надзвичайних ситуацій України від 25 січня 2012 року № 67, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 14 лютого 2012 року за № 226/20539 (далі - НПАОП 0.00-7.11-12).

2.15. Роботодавець повинен забезпечити санітарно-гігієнічний стан виробничих приміщень відповідно до вимог Державних санітарних правил і норм суднобудівних і судноремонтних об'єктів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 09 липня 1997 року № 203 (далі – ДСП 203), Державних санітарних норм і правил при роботі з джерелами електромагнітних полів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 18 грудня 2002 року № 476, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 13 березня 2003 року за № 203/7524 (ДСНіП 3.3.6.096-2002), Санітарних норм виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку, затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01 грудня 1999 року № 37 (далі – ДСН 3.3.6.037-99), Державних санітарних норм виробничої, загальної та локальної вібрації, затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01 грудня 1999 року № 39 (далі – ДСН 3.3.6.039-99), та Санітарних норм мікроклімату виробничих приміщень, затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01 грудня 1999 року № 42 (далі – ДСН 3.3.6.042-99).

2.16. Робочі місця повинні відповідати вимогам чинного законодавства.

2.17. Конструкція робочого місця повинна забезпечувати можливість зручного регулювання його розмірів та експлуатаційних параметрів з урахуванням специфіки виконуваної роботи та відповідно до антропометричних характеристик працівника відповідно до вимог ДСТУ 7234:2011 „Дизайн і ергономіка. Обладнання виробниче. Загальні вимоги дизайну та ергономіки”, затверджених наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 02 лютого 2011 року № 37.

2.18. На робочих місцях повинні знаходитись інструкції з охорони праці при виконанні ними робіт певного виду або за певною професією, розроблені відповідно до вимог НПАОП 0.00-4.15-98.

2.19. Робочі місця працівників, які керують виробничим обладнанням, повинні відповідати вимогам чинного законодавства.

Пульти керування обладнанням з підвищеними рівнями теплового випромінювання мають влаштовуватися в ізольованих приміщеннях або окремих кімнатах, обладнаних пристроями, що забезпечують працівникам на робочих місцях санітарно-гігієнічні умови праці (звукоізоляцію, температуру та вологість повітря) відповідно до вимог ДСН 3.3.6.042-99 та ДСН 3.3.6.037-99.

2.20. Рівень шуму на робочих місцях повинен відповідати нормам, встановленим ДСН 3.3.6.037-99.

Загальні вимоги безпеки до захисту від шуму на робочих місцях, шумових характеристик машин та механізмів повинні відповідати вимогам чинного законодавства.

Роботодавець повинен здійснювати контроль рівня шуму відповідно до ДСТУ 2867-94 „Шум. Методи оцінювання виробничого шумового навантаження. Загальні вимоги”.

2.21. Рівень вібрації на робочих місцях не повинен перевищувати норм, встановлених ДСН 3.3.6.039-99.

2.22. У робочій зоні виробничих приміщень вміст шкідливих речовин не повинен перевищувати значень, встановлених вимогами чинного законодавства.

2.23. Усі виробничі, складські та допоміжні приміщення повинні бути забезпечені природним, штучним та сумісним освітленням відповідно до вимог чинного законодавства.

2.24. Робоче місце повинно бути спроектовано так, щоб запобігти можливості досягнення небезпечних зон руками, відповідно до вимог ДСТУ EN 294-2001 „Безпечність машин. Безпечні відстані для запобігання можливості досягнення небезпечних зон руками”, затверджених наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 02 лютого 2011 року № 369.

2.25. Робочі місця повинні утримуватися в чистоті, не захаращуватися відходами виробництва, деталями, інструментом. Слизькі від льоду, снігу, масла робочі місця і проходи повинні бути очищені або посипані піском, тирсою, попелом.

2.26. Використання джерел іонізуючого випромінювання повинно здійснюватись за наявності ліцензії на провадження діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання з дотриманням Вимог та умов безпеки (ліцензійні умови) провадження діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання, затверджених наказом Державного комітету ядерного регулювання України від 02 грудня 2002 року № 125, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 17 грудня 2002 року за № 978/7266, Державних гігієнічних нормативів „Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97)”, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14 липня 1997 року № 208, та Основних санітарних правил забезпечення радіаційної безпеки України, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 02 лютого 2005 року № 54, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 20 травня 2005 року за № 552/10832.

2.27. Небезпечні зони на території промислових майданчиків, транспортних шляхів, у виробничих приміщеннях і на робочих місцях мають бути позначені знаками безпеки відповідно до вимог Технічного регламенту знаків безпеки і захисту

здоров'я працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2009 року № 1262.

2.28. Вирізи, люки, горловини на відкритих палубах і в приміщеннях повинні бути закриті або мати огороження відповідно до вимог ДСП 203. По бортах судна і з боку відкритих частин секцій повинні бути встановлені огороження висотою не менше 1,1 м, що складаються з поручня, одного проміжного елемента і бортової дошки заввишки не менше 150 мм.

2.29. Добудовані набережні, а також місця на території підприємства, де можливе падіння працівників у воду, повинні бути забезпечені відповідними рятувальними засобами (рятувальні круги, рятувальні жилети).

2.30. Акваторія підприємства повинна бути захищена від льодоходу, сильних хвилювань, течій і наносів шляхом будівництва захисних споруд (молів, хвилеломів).

III. Вимоги безпеки до технологічних процесів та експлуатації устаткування

1. Загальні вимоги

1.1. Роботодавець повинен одержати дозвіл на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки відповідно до вимог Порядку видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 року № 1107.

1.2. Виробничі процеси повинні відповідати вимогам чинного законодавства.

1.3. Виробниче обладнання, що використовується, модернізується та встановлюється у виробничому процесі, повинно відповідати вимогам Технічного регламенту безпеки машин, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 року № 62.

1.4. Виробниче обладнання з електричним приводом повинно мати засоби (пристрої) захисту від ураження електричним струмом відповідно до вимог ДСТУ 7237:2011 „Система стандартів безпеки праці. Електробезпека. Загальні вимоги та номенклатура видів захисту”, затверджених наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 02 лютого 2011 року № 37.

Виробниче обладнання, що працює під тиском, повинно відповідати вимогам Технічного регламенту безпеки обладнання, що працює під тиском, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 січня 2011 року № 35.

Експлуатацію устаткування, що працює з використанням газу, необхідно здійснювати відповідно до вимог Правил безпеки систем газопостачання, затверджених наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 15 травня 2015 року № 285, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 08 червня 2015 року за № 674/27119 (далі - НПАОП 0.00-1.76-15).

Виробниче обладнання повинно бути розміщено в будівлях або під дахом з боковим захистом від вітру. Установка виробничого обладнання без укриттів забороняється.

1.5. Технічний огляд та експертне обстеження машин, механізмів та устаткування підвищеної небезпеки проводяться відповідно до вимог Порядку проведення огляду, випробування та експертного обстеження (технічного діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 травня 2004 року № 687.

1.6. Виробниче обладнання повинно монтуватися тільки на віброізолюючих пристроях.

1.7. Виконувати роботи, в процесі яких можливе утворення вибухонебезпечних сумішей в повітрі, необхідно з дотриманням вимог відповідних інструкцій з проведення цих робіт.

Роботодавець повинен призначити працівника, відповідального за безпечне проведення таких робіт та безперебійну роботу вентиляційного устаткування.

1.8. При проведенні робіт, в процесі яких можливе утворення вибухонебезпечних сумішей в повітрі, повинне застосовуватися електрообладнання у вибухозахищеному виконанні. До початку робіт необхідно відключити загальне і місцеве освітлення приміщення (відсіку), яке не має вибухозахищеного виконання, знеструмити кабелі та електропроводи, що проходять транзитом через це приміщення, забезпечити надійну роботу чергового та аварійного освітлення у коридорах, проходах та інших приміщеннях, що примикають до нього.

Вимоги цього пункту повинні виконуватися також у період сушіння після проведення фарбувальних або ізоляційних робіт.

Пилозбірники (фільтрувальні коробки), з'єднані з приміщенням, повинні бути розташовані на відкритому повітрі і обладнані пристроями для усунення небезпеки вибуху. Забороняється використовувати обладнання, взуття, інструмент, які можуть викликати іскріння.

1.9. Під час технологічних процесів, пов'язаних із застосуванням шкідливих речовин, необхідно дотримуватися вимог безпеки відповідно до вимог чинного законодавства.

1.10. В приміщенні, де проводилися фарбувальні, облицювальні, ізолювальні, зварювальні та роботи із застосуванням захисних газів, токсичних або вибухонебезпечних розчинників, наступні роботи можуть бути дозволені тільки після отримання результатів аналізу повітряного середовища приміщення на вміст вибухонебезпечних і шкідливих парів і газів, відповідно до вимог ДСП 203.

1.11. До початку робіт у трюмах, цистернах, вугільних ямах, в яких містилися нафта, продукти рослинного походження, вугілля (або є залишки цих продуктів),

необхідно провести їх очищення. Проведення подальших робіт дозволяється тільки після отримання результатів аналізу повітряного середовища на вміст вибухонебезпечних і шкідливих парів і газів, відповідно до вимог ДСП 203.

1.12. Засоби захисту від статичної електрики у пожежонебезпечних зонах будь-якого класу повинні відповідати вимогам чинного законодавства.

1.13. Для запобігання небезпечних іскрових розрядів, які виникають внаслідок накопичення на тілі працівника зарядів статичної електрики при контактному або індуктивному впливі наелектризованого матеріалу або деталей одягу, що електризуються при терті, у вибухонебезпечних виробництвах необхідний відвід зарядів в землю.

1.15. Забороняється вносити газові балони в приміщення судна.

2. Вимоги безпеки до суден, що приймаються у ремонт

2.1. Обладнання судна, що приймається в ремонт, необхідно відключити від джерел живлення (стисненого повітря, води, пари).

2.2. Запірні пристрої, механізми та обладнання судна, що приймається у ремонт, повинні бути заблоковані.

2.3. Палубні отвори, які не використовуються при ремонтних роботах, повинні бути закриті.

2.4. Рідке і тверде паливо перед постановкою судна в ремонт необхідно вивантажити.

2.5. У вантажних трюмах, танках, паливних і масляних цистернах та трубопроводах, в яких проводитимуться ремонтні роботи, необхідно провести зачистку і дегазацію відповідно до вимог ДСП 203. Місця розташування незвільнених від вантажу і не дегазованих паливних, масляних цистерн, танків, трубопроводів, вантажних трюмів повинні бути позначені фарбою по палубах, бортах і днищу (після підйому) з нанесенням попереджувальних написів про заборону застосування вогню.

2.6. Силова електрична мережа судна, що приймається у ремонт, повинна бути знеструмлена шляхом відключення від джерела живлення.

2.7. При проведенні робіт по підйому судна необхідно виконати такі заходи:

провести відкачування баластної і питної води;

підготувати швартовні кінці і кранці;

очистити та закрити всі приміщення, підключені до стічної та фекальної систем судна;

надійно закріпити на своїх місцях усі предмети і вантажі, які можуть переміщатися або перекочуватися;

зняти шлюпки, катери і штатні предмети, що знаходяться на верхніх палубах і палубах надбудов;

надійно закріпити на своїх місцях шлюп-балки, забортні трапи, вантажні стріли і інші виступаючі за борт деталі;

якоря після постановки судна в док опустити на стапель-палубу, а якірні ланцюги застопорити.

3. Вимоги безпеки під час робіт на висоті

Роботи на висоті повинні виконуватися відповідно до Правил охорони праці під час виконання робіт на висоті, затверджених наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 27 березня

2007 року № 62, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 4 червня 2007 року за № 573/13840 (далі – НПАОП 0.00-1.15-07).

3.1. Риштування та поміст, які використовуються для робіт на висоті, повинні відповідати вимогам чинного законодавства.

3.2. Риштування повинні закріплюватись тільки металевими елементами кріплення (болтами, струнами, хомутами, скобами тощо).

3.3. Риштування, конструкція яких не забезпечує власної стійкості, необхідно прикріпити по всій висоті до стійких і міцних конструктивних елементів будівлі (споруди) засобами, зазначеними у технічній документації заводу-виробника, або в проектно технологічній документації на установаження риштування. Не допускається кріплення риштувань і підмостей до виступаючих частин будівель і споруд (парапетів, карнизів, балконів тощо).

3.4. Опори та підвіски настилів риштувань повинні розраховуватись з достатнім запасом міцності, що передбачає перебування на них максимально можливої кількості працівників, які виконують роботу, а також будівельних матеріалів, тари та сміття.

3.5. Для піднімання та спускання працівників риштування необхідно обладнати драбинами або трапами, розміщеними на відстані не більше 40 м один від одного. На риштуваннях завдовжки менше 40 м повинно бути не менше двох драбин або трапів. Верхній кінець драбини або трапа повинен закріплюватись за поперечки риштувань.

3.6. Прорізи в помостах риштувань для виходу з драбин необхідно обгородити. Кут нахилу драбини-палки до горизонтальної площини не повинен перевищувати 60°. Кут нахилу трапа повинен бути 50-55°.

3.7. Настили та драбини риштовань та помосту необхідно періодично під час виконання роботи, а також щоденно після її закінчення очищати від сміття, взимку – від снігу та ожеледі, а у разі необхідності – посипати піском.

3.8. Пристосування для робіт на висоті повинні споруджуватися, розбиратися або піддаватися істотним змінам тільки працівниками, що володіють досвідом у проведенні цих робіт, під наглядом працівника, що керує відповідними роботами на об'єкті.

Пристосування для робіт на висоті повинні піддаватися випробуванням у терміни та за методикою, зазначеною в документах з експлуатації виробників.

3.9. За справним станом усіх пристосувань для робіт на висоті (у тому числі з'єднань, кріплень, настилів і огорожень) повинно бути встановлено постійне спостереження. Їх стан повинен щодня перед початком зміни перевіряти відповідальний працівник, призначений роботодавцем.

3.10. Проходи під підвісними лісами та колисками повинні бути закриті.

3.11. Під час переміщення лісів знаходження на них працівників, матеріалів, тари та інших вантажів забороняється.

3.12. Настили металевих розбірних лісів повинні складатися з окремих щитів. Щити повинні бути надійно закріплені до поперечок лісів.

Перед укладанням щитів на опори (пальці, прогони) необхідно перевірити міцність закріплення та переконатись у неможливості зсування цих елементів.

Випробування щитів проводиться у терміни та за методикою, зазначеною в документах з експлуатації виробників.

3.13. Дошки настилів з внутрішньої сторони повинні впритул примикати до споруджуваного об'єкта. Максимальний проміжок між об'єктом і настилом не повинен перевищувати 100 мм. У цьому випадку з внутрішньої сторони настилу повинна встановлюватися бортова дошка заввишки 150 мм. При збільшенні проміжку повинне бути встановлене поруччя. Планки, які надають жорсткість настилу, повинні бути прибиті знизу.

3.14. Для пересування по балках, флорах, стрингерах на суднах повинні бути встановлені міцно скріплені з ними щити, забезпечені огорожами.

3.15. Дошки настилів, риштовання і лісів повинні бути укладені без проміжків, порогів, надійно пришиті цвяхами до прогонів, не повинні прогинатися від навантажень.

3.16. Підвісні риштовання допускаються в експлуатацію тільки після їх випробування на статичне навантаження, що перевищує розрахункове максимальне робоче навантаження на 25% відповідно до документів з експлуатації виробників.

Колиски перед експлуатацією повинні бути випробувані на рівномірний підйом і опускання з вантажем, що перевищує розрахункове навантаження на 10% відповідно до документів з експлуатації виробників. Про результати випробувань повинен бути складений акт.

3.17. Настили підвісних риштовань необхідно огороджувати з зовнішньої і торцевої сторін поруччям або металевою сіткою заввишки не менше 1,2 м, а настили колисок – з усіх чотирьох сторін.

3.18. Не дозволяється проведення одночасних робіт окремих працівників або бригад один над одним на різних рівнях по одній вертикалі.

3.19. Забороняється робота з лісів, їх монтаж і демонтаж під час грози і при вітрі силою 6 балів і більше.

3.20. Забороняється переміщення пересувних риштовань при вітрі більше 3 балів.

3.21. Забороняється підйом кранами колисок з розташованими в них працівниками.

Забороняється підйом і спуск працівників в колісках без допомоги лебідок, а також переміщення на мотузяних петлях та альтанках.

Коліски, з яких робота не виконується, повинні бути опущені на землю.

3.22. Спуск або підйом по переносних сходах дозволяється одночасно тільки одному працівнику, при цьому забороняється тримати інструмент або матеріал у руках. Для підйому і спуску інструментів і матеріалу повинні застосовуватися мотузки або сумки, перекинуті через плече.

3.23. Працівники повинні користуватися інструментальними ящиками або сумками для перенесення і зберігання інструменту та кріпильних матеріалів.

3.24. Працівники повинні користуватися мотузками для підв'язування інструменту з метою попередження його падіння.

3.25. Працівники повинні спускати вниз предмети тільки по спеціально влаштованих спусках, жолобах або за допомогою мотузки.

3.26. Після закінчення робіт працівники повинні прибрати інструмент, деталі, залишки матеріалів.

3.27. Забороняється скидати вниз будь-які предмети, обробляти різальним інструментом предмети, що знаходяться у висячому положенні, класти інструмент на конструкції, розташовані над працюючими.

3.28. Виконання робіт із встановлення важких деталей, конструкцій або із застосуванням важких інструментів на лісах дозволяється тільки за відсутності працівників під місцем проведення робіт.

3.29. Для піднімання та опускання пересувних риштувань та колісок повинні застосовуватись лебідки.

Лебідки після встановлення, перед пуском в роботу, а також періодично через кожні 12 місяців мають піддаватися повному технічному огляду.

Статичне випробування лебідок проводиться навантаженням, що перевищує їхнє тягове зусилля під час підймання на 50%, а динамічне – на 10%.

3.30. Троси (канати) в місцях приєднання їх до колісок або пересувних риштувань та до барабана лебідки необхідно міцно закріпити. Троси під час піднімання та опускання колісок та пересувних риштувань повинні вільно рухатись. Тертя тросів об конструкції, що виступають, не допускається.

Коліски та пересувні риштування, з яких робота не виконується, необхідно опустити на землю.

3.31. Лебідки, що застосовуються для піднімання та опускання колісок пересувних риштувань, необхідно укріплювати на фундаменті або оснастити баластом – для забезпечення їхньої стійкості у разі подвійного робочого навантаження. Баласт повинен міцно закріплюватись на рамі лебідки.

3.32. У разі переміщення пересувних риштувань на них не повинні перебувати працівники, а також не повинно бути матеріалів, тари та сміття.

3.33. Під час перерв у роботі пересувні риштовання повинні бути опущені.

3.34. Під час виконання робіт на висоті повинні застосовуватись запобіжні пояси та страхувальні канати.

Запобіжні пояси повинні відповідати вимогам чинного законодавства.

3.35. На запобіжних поясах повинні бути бирки з інвентарним номером та датою проведення наступного випробування.

Використовувати запобіжні пояси у разі відсутності відмітки про випробування їх, простроченого терміну випробування, а також пояси, у яких під час огляду виявлені дефекти забороняється відповідно до вимог НПАОП 0.00-1.15-07.

3.36. Карабін запобіжного пояса повинен забезпечувати швидке і надійне закріплювання та відкріплювання однією рукою в утепленій рукавиці. Такий карабін повинен бути оснащений запобіжним пристроєм, який запобігає його випадковому розкриванню.

Запобіжні пояси у разі виконання будівельно-монтажних та ремонтних робіт повинні мати строп із синтетичних матеріалів, а у разі виконання вогневих робіт (електрозварювання, газорізання та ін.) – із сталевого каната або ланцюга.

3.37. Під час експлуатації запобіжні пояси та приладдя до них необхідно один раз на 6 місяців випробовувати статичним навантаженням 4000 Н (400 кгс) протягом 5 хвилин за методикою, наведеною у документах з експлуатації виробників.

4. Вимоги безпеки до вантажно-розвантажувальних робіт під час будівництва і ремонту суден

4.1. Вантажно-розвантажувальні роботи проводяться відповідно до вимог чинного законодавства.

4.2. Експлуатація вантажопідіймальних машин їх складових частин, вантажозахоплюючих органів, пристроїв повинна провадитись відповідно до вимог Правил будови і безпечної експлуатації вантажопідіймальних кранів, затверджених наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 18 червня 2007 року № 132, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 09 липня 2007 року за № 784/14051 (далі – НПАОП 0.00-1.01-07).

4.3. Будова, виготовлення, реконструкція, модернізація, ремонт, експлуатація навантажувачів здійснюється відповідно до вимог Правил будови і безпечної експлуатації навантажувачів, затверджених наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 31 грудня 2008 року № 308, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 03 лютого 2009 року за № 103/16119 (НПАОП 0.00-1.22-08).

5. Вимоги безпеки під час складування матеріалів і готових виробів

5.1. Склади повинні бути обладнані під'їзними шляхами, підйомно-транспортними засобами, а також достатньою кількістю стелажів, пристосувань і пристроїв, що забезпечують безпеку робіт при обслуговуванні складів.

5.2. Проїзди і проходи на складах забороняється захащувати вантажами та сторонніми предметами.

5.3. На стелажах для укладання вантажів повинна бути табличка із зазначенням величини допустимого навантаження стелажа згідно з характеристиками заводу-виробника.

5.4. На механізованих складах, де застосовуються вантажопідіймальні крани з електромагнітними або пневматичними захопленнями, забороняється перебування працівників під час роботи крана. Працівники, які обслуговують склад, допускаються до виконання своїх обов'язків тільки в перервах роботи крана після того, як

магнітний або пневматичний захоплювач буде опущений на землю. Територія складу повинна бути огороженою і мати в місцях проходу працівників сигналізацію і написи, що забороняють вхід на склад при роботі крана.

5.5. Для забезпечення зручності та безпеки стропальних робіт висота штабелів при укладанні листового металу краном з магнітним захоплювачем не повинна бути більше ніж 2 м, а при укладанні звичайними кранами – понад 1,5 м.

5.6. Між штабелями і стелажамі на складах металу повинні бути передбачені вільні проходи шириною не менше ніж 1 м.

5.7. При роботі стрілових наземних кранів відстань між поворотною частиною крана при будь-якому його положенні і штабелями вантажів повинна бути не менше ніж 1 м.

5.8. На механізованих складах сталі, де застосовуються крани з електромагнітними або пневматичними захоплювачами, відстань між штабелями металу повинна бути не менше 300 мм, а проходи для працівників - не менше 1 м.

5.9. Листовий метал на складі повинен зберігатися в штабелях. Складування металу навалом і без прокладок не допускається.

5.10. Штабель металу необхідно укладати на міцні й рівні дерев'яні прокладки однієї висоти прямокутного перерізу, кінці прокладок не повинні виступати за межі штабеля більше ніж на 100 мм.

5.11. Допускається складування листового металу у вертикальному положенні «на ребро» в стелажих, що мають в основі упор для листа, що закладається.

Забороняється заходити всередину стелажів.

5.12. Сортовий профільний метал і труби, скомплектовані за марками та розмірами, необхідно складати в стелажах вертикально-стійкового, ялинкового або пірамідального типу. Відстань між кронштейнами і висота стелажів повинні забезпечувати зручність і безпеку проведення стропальних робіт.

5.13. Великогабаритне та великовагове обладнання має бути укладено в один ряд на підкладках.

5.14. Балони із стисненими газами повинні зберігатися в спеціальних закритих провітрюваних приміщеннях, ізольованих від джерел відкритого вогню і місць зварювання.

5.15. Забороняється зберігати разом мастильні матеріали, балони з киснем, вибухонебезпечними та горючими газами.

5.16. Горючі та легкозаймісті рідини, мастильні матеріали повинні зберігатися в приміщеннях з вогнетривкими конструкціями або заглибленими в землю відповідно до вимог чинних нормативно-правових актів з пожежної безпеки.

5.17. Забороняється зберігати або переносити летючі або легкозаймісті рідини у відкритій тарі.

5.18. Забороняється зберігати легкозаймісті та вогнебезпечні речовини у полімерній або синтетичній тарі.

5.19. Дозволяється наливати легкозаймісті рідини за допомогою насосів через мідну сітку тільки в металеву іскробезпечну тару, що герметично закривається.

5.20. Клеї, лаки, фарби повинні зберігатися в герметично закритій металевій тарі в приміщенні, обладнаному вентиляцією і пристосованому для складування

легкозаймистих речовин, на відстані не менше 2 м від приладів водяного опалення при температурі не вище 20°C.

5.21. Кислоти і луги повинні зберігатися в щільно закритих ємностях в окремих провітрюваних приміщеннях. Ємності з кислотами або лугами повинні бути встановлені на підлозі в один ряд та мати бирку з найменуванням вмісту. Порожні ємності з-під кислот і лугів необхідно зберігати в аналогічних умовах.

5.22. Тара з-під легкозаймистих рідин, мастик, клеїв та фарб, що містять летючі вогнебезпечні та шкідливі речовини, тара з-під отруйних речовин повинна бути закупорена і зберігатися в спеціально відведеному місці поза робочих приміщень.

Контейнери з-під горючих рідин повинні бути очищені паром або гарячою мильною водою.

5.23. Пилоподібні матеріали повинні зберігатися в закритих ємностях. У процесі їх навантаження і розвантаження повинні вживатися заходи проти розпилювання.

5.24. Пакувальна тара, що містить небезпечні речовини, повинна мати бирку із зазначенням найменування речовини, що міститься, його небезпечних властивостей та ярлик з символом безпеки.

5.25. На підходах до місць складу, в яких існує небезпека, викликана токсичними або дратівливими газами або радіацією, повинні бути вивішені попереджувальні написи або знаки, що позначають небезпеку, і вказують необхідні запобіжні заходи. Також необхідно передбачити необхідне маркування вхідних дверей цих складів.

5.26. Легкозаймисті та горючі речовини і матеріали повинні видаватися працівникам тільки в щільно закритих металевих посудинах і в кількостях, що не перевищують потребу однієї зміни.

6. Вимоги безпеки щодо проведення зварювальних та інших вогневих робіт

6.1. До початку зварювальних та газополумених робіт повинні бути введені в дію тимчасові системи електропостачання. Монтаж і експлуатація систем тимчасового енергопостачання суден повинні здійснюватись відповідно до вимог чинних галузевих норм і правил проектування, монтажу і експлуатації тимчасових систем енергопостачання на суднах, які будують та ремонтують, а також чинних нормативно-правових актів з пожежної безпеки.

6.2. Забороняється прокладати системи тимчасового енергопостачання по трапах, сходнях і перетинати ними настили риштувань.

6.3. Експлуатація електрозварювального обладнання повинна виконуватись згідно з вимогами Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Комітету по нагляду за охороною праці України Міністерства праці та соціальної політики України від 09 січня 1998 року № 4, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 10 лютого 1998 року за № 93/2533 (далі – НПАОП 40.1-1.21-98), Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Міністерства палива та енергетики України від 25 липня 2006 року № 258, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 25 жовтня 2006 року за № 1143/13017.

Газозварювальне обладнання повинне відповідати вимогам чинного законодавства.

Зварювальні та інші вогневі роботи повинні виконуватись згідно з вимогами Правил охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями, затверджених

наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 19 грудня 2013 року № 966, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 25 лютого 2014 року за № 327/25104.

6.4. Приєднання до мережі та від'єднання від неї електрозварювальних установок, спостереження за їх справним станом у процесі експлуатації повинні виконувати працівники, які мають групу з електробезпеки не нижче III та пройшли спеціальне навчання відповідно до вимог Правил атестації зварників, затверджених наказом Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 19 квітня 1996 року № 61, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 31 травня 1996 року за № 262/1287 (НПАОП 0.00-1.16-96).

До виконання електрозварювальних робіт допускаються працівники, які пройшли медичний огляд в установленому порядку, навчання, інструктаж і перевірку знань з питань охорони праці і мають групу з електробезпеки не нижче II, а також мають посвідчення, видані відповідно до вимог НПАОП 40.1-1.21-98.

6.5. При проведенні зварювальних та газополумєневих робіт на перегородках, подволоках і палубах працівник, що виконує зварювальні роботи, повинен переконатися у відсутності за ними (у суміжному приміщенні) горючих матеріалів.

6.6. До початку зварювальних та газополумєневих робіт в закритих зсувах судна необхідно переконатися у відсутності в них вогнебезпечних продуктів, горючих і шкідливих парів і газів. Приміщення повинні бути прибрані від горючих виробничих матеріалів і відходів.

6.7. При зварювальних та інших вогневих роботах забороняється:
працювати при несправному обладнанні;
виконувати роботи на деталях і конструкціях, не очищених від займистих та антикорозійних покриттів;

виконувати роботи по нагріванню або зварюванню на резервуарах і трубопроводах, заповнених горючими або токсичними речовинами, а також тими, що перебувають під тиском негорючими газами, рідинами, парами, повітрям;

виконувати роботи зі зварювання та різання на закритих цистернах резервуарах або дрібній тарі з-під горючих рідин без попередньої їх дегазації і провітрювання;

вести зварювання трубопроводів і жолобів, в яких прокладені електропроводи;

прокладати газозварювальні шланги та електрозварювальні кабелі спільно один з одним, а також розміщувати кисневі і ацетиленові балони поблизу струмоведучих проводів. Балони з газом повинні знаходитися на відстані не менше 1 м від приладів опалення та не менше 5 м від нагрівальних печей;

перетинати газозварювальні шланги і електрокабелі на одному рівні;

використовувати одяг і рукавиці, виготовлені із легкозаймистих матеріалів, промаслені або забруднені нафтопродуктами, нестандартне захисне скло для зварювальних щитків та окулярів.

6.8. Працівник, що виконує зварювальні та газополум'яні роботи, не повинен покидати місце проведення робіт, не переконавшись у відсутності загоряння на місці проведення робіт і в суміжних приміщеннях.

6.9. Працівники, які виконують зварювальні та інші вогневі роботи, повинні бути забезпечені ЗІЗ згідно з Нормами безплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам загальних професій різних галузей промисловості, затвердженими наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 16 квітня 2009 року № 62, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 12 травня 2009 року за № 424/16440 (НПАОП 0.00-3.07-09).

6.10. Вибір ЗІЗ органів дихання здійснюється відповідно до вимог Правил вибору та застосування засобів індивідуального захисту органів дихання, затверджених наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони

праці та гірничого нагляду від 28 грудня 2007 року № 331, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 4 квітня 2008 року за № 285/14976 (НПАОП 0.00-1.04-07).

6.11. Для електрозварювальних установок та зварювальних постів, призначених для виконання постійних електрозварювальних робіт в будівлях, розміщених поза складально-зварювальними цехами та дільницями, повинні передбачатись спеціальні, обладнані витяжною вентиляцією, приміщення із стінами з негорючих матеріалів.

У приміщенні для електрозварювальних установок повинні бути передбачені достатні за шириною проходи, що забезпечують зручність та безпеку виконання зварювальних робіт, а також доставляння виробів до місця зварювання та від нього, але не менше 0,8 м.

6.12. Зварювальні установки повинні приєднуватись до електричної мережі тільки через комутаційні апарати.

6.13. Не допускається безпосереднє живлення зварювальної дуги від силової, освітлювальної та контактної мережі.

6.14. Уразі живлення однієї зварювальної дуги від кількох джерел струму зварювання повинна застосовуватись схема приєднання, яка унеможлиблює виникнення між виробами та електродом напруги, що перевищує найбільшу напругу холостого ходу одного з джерел струму зварювання.

6.15. Одно- та багатопостові зварювальні установки повинні бути захищені запобіжниками або автоматичними вимикачами з боку мережі живлення, а установки для ручного зварювання повинні бути оснащені показчиком значення струму зварювання (амперметром або шкалою на регуляторі струму).

Багатопостові зварювальні агрегати (крім захисту з боку мережі живлення) повинні мати у загальному проводі зварювального ланцюга автоматичний вимикач

або контактор - для підключення джерела струму до розподільної цехової електричної мережі, а також запобіжники на кожному проводі до зварювального поста.

6.16. У разі переміщення пересувних джерел зварювального струму їх необхідно від'єднати від електричної мережі.

6.17. Перед тим як розпочати виконання електрозварювальних робіт, необхідно візуально перевірити справність ізоляції зварювальних проводів та електродотримачів, а також міцність з'єднання всіх контактів.

6.18. Ремонтувати зварювальні установки дозволяється тільки після того, як буде знято напругу.

6.19. Під час виконання робіт в складі бригади працівник, що виконує зварювальні роботи, перед запалюванням дуги зобов'язаний попередити працівників, які його оточують, про очікуване запалювання дуги.

6.20. У разі ручного зварювання всередині ємкості, а також під час зварювання великогабаритних виробів необхідно застосовувати переносний портативний місцевий відсмоктувальний пристрій, оснащений пристосуваннями для швидкого та надійного закріплення поблизу зони зварювання.

6.21. Зварювання в замкнених та важкодоступних просторах необхідно виконувати з дотриманням таких умов:

за наявності не менше двох прорізів (люків, вікон, дверей тощо) для забезпечення можливості прокладання комунікацій та здійснення, у разі необхідності, швидкої евакуації працівників із замкнутого простору;

за наявності неперервно працюючої припливно-витяжної вентиляції та відповідного обладнання (повітроприймачів тощо), які видаляють шкідливі

речовини, що є в повітрі, до гранично допустимих концентрацій та підтримують вміст кисню в повітрі на рівні не менше 20 % (за об'ємом);

за наявності в зварювальному обладнанні пристроїв автоматичного припинення подавання захисного газу - у разі вимкнення або зникнення напруги в ланцюгу зварювання;

за наявності обмежувача напруги холостого ходу - у разі ручного дугового зварювання змінним струмом.

Обмежувач, виконаний у вигляді приставки, повинен бути заземленим окремим провідником.

6.22. Виконувати електрозварювальні роботи під час дощу та снігопаду дозволяється тільки за наявності над електрозварювальним обладнанням та робочим місцем електрозварника навісів з негорючих матеріалів, що запобігають попаданню опадів на робоче місце.

6.23. Працівники, що виконують електрозварювальні роботи на висоті, повинні мати спеціальні сумки для електродів та металеві вогнетривкі ящики для збирання недогарків.

Біля постійних та тимчасових місць виконання електрозварювальних робіт необхідно встановлювати металеві ящики для збирання недогарків.

6.24. Обладнання, що працює під тиском і яке використовується під час виконання газозварювальних робіт, повинно відповідати вимогам безпеки, встановленим Технічним регламентом безпеки обладнання, що працює під тиском, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19 січня 2011 року № 35.

6.25. Експлуатацію устаткування, що працює з використанням газу, необхідно здійснювати відповідно до вимог НПАОП 0.00-1.76-15.

6.26. Під час виконання робіт на зварювальному посту одночасно не повинно бути більше двох балонів (з киснем та з горючим газом).

6.27. Балони з киснем та з горючим газом повинні використовуватись тільки за наявності на них редуктора.

Забороняється користуватись редуктором без манометра, з несправним манометром або з манометром, термін перевірки якого закінчився.

Редуктори повинні мати запобіжний клапан, установлений в робочій камері, або бути без нього, якщо робоча камера розрахована на тиск, що дорівнює найбільшому вхідному тиску перед редуктором.

6.28. Перед початком виконання робіт необхідно оглянути ущільнювальні прокладки в накидній гайці та замінити їх на нові у разі виявлення несправності.

6.29. Редуктори та рукави повинні установлюватись та приєднуватись тільки тоді, коли вентиль балона перекритий.

На вході в кисневий редуктор необхідно установити фільтр для уловлювання механічних частинок розміром більше 50 мкм.

6.30. Установлювати редуктори та відкривати вентиля кисневих балонів дозволяється тільки незамастеними руками.

Забороняється змащувати редуктори кисневих балонів, щоб уникнути можливого вибуху.

6.31. Рукави для газового зварювання та різання металу щодня перед початком виконання робіт необхідно оглядати для виявлення тріщин, надрізів, потертостей, а також відшарувань, пазирів, оголених ділянок обплетення, вм'ятин та інших дефектів на зовнішній поверхні рукавів, які впливають на їхні експлуатаційні властивості.

Рукави повинні мати маркування щодо підключення до балонів з горючим газом та балонів з киснем.

Рукави повинні 1 раз на 3 місяці проходити гідравлічне випробування на міцність тиском, що становить $1,25 P$, де P – робочий тиск. Рукав повинен витримувати цей тиск протягом не менше 10 хвилин.

У разі відсутності чистої (незамасленої) води допускається замінювати гідравлічне випробування рукавів пневмовипробуванням їх повітрям або азотом, очищеним від мастила та механічних домішок, шляхом занурювання рукавів у воду. На рукавах, що випробовуються, не повинно бути розривів, просочування води у вигляді роси та місцевих роздутостей або виділення бульбашок повітря (азоту).

Результати випробувань рукавів повинні записуватись у журнал (довільної форми).

6.32. Перед приєднанням до пальника різачка рукави необхідно продути робочим газом.

Забороняється під час виконання робіт продувати шланги для горючих газів киснем, а кисневі шланги горючими газами, а також здійснювати взаємне замінювання шлангів.

6.33. Не допускається перегинати та натягувати рукави під час виконання робіт, а також залишати їх незахищеними від будь-яких пошкоджень, вогню тощо; не допускається також перетинання рукавів зі сталевими канатами (тросами), кабелями та електрозварювальними проводами.

6.34. Забороняється застосовувати рукави, що мають дефекти, а також замотувати їх ізоляційною стрічкою або іншим подібним матеріалом.

Пошкоджені ділянки рукавів необхідно вирізати, а їхні кінці з'єднати двосторонніми ніпелями та закріпити стяжними хомутами.

6.35. У разі розривання рукава необхідно негайно погасити полум'я і припинити подавання газу, перекривши відповідні вентиля.

6.36. Ацетиленові генератори повинні відповідати вимогам чинного законодавства.

Кожний ацетиленовий генератор повинен мати сертифікат безпеки та інструкцію з експлуатації заводу-виробника, відповідно до вимог якої цей генератор повинен експлуатуватись.

6.37. Під час роботи переносний (пересувний) ацетиленовий генератор не повинен залишатись без нагляду.

6.38. Після закінчення роботи карбід кальцію в генераторі необхідно повністю виробити, вапняний мул злити, корпус та реторти промити водою, а генератор та невикористаний карбід кальцію розмістити в закритій тарі у безпечному місці.

Приміщення, в якому був установлений діючий переносний (пересувний) генератор, після закінчення роботи необхідно ретельно провітрити.

6.39. Вапняний мул, що видаляється з ацетиленового генератора, необхідно вивантажувати у пристосовану для цієї мети тару та зливати в мулову яму або в спеціальний бункер.

Відкриті мулові ями необхідно огороджувати по периметру огороженням заввишки не менше 1 м. Закриті ями повинні мати неспалимі перекриття, витяжну вентиляцію та люки для видалення мулу.

У радіусі до 10 м від місця зберігання мулу необхідно вивісити знаки безпеки про заборону паління та застосування джерел відкритого вогню.

6.40. Робоче місце газополум'яних робіт повинно бути обладнане газорозбірним постом горючого газу відповідно до вимог НПАОП 0.00-1.76-15.

Газорозбірний пост пального необхідно обладнати рідинним або сухим затвором та запірним пристроєм на вході.

Допускається замість запобіжного затвора для газів-замінників ацетилену (за винятком водню) установлювати зворотний клапан.

6.41. Газорозбірний пост кисню необхідно обладнати запірним пристроєм.

6.42. Газорозбірні пости необхідно розміщувати на відкритих панелях або кронштейнах, виготовлених з вогнетривкого матеріалу.

Допускається розміщувати газорозбірні пости у вентиляваних вогнетривких шафах, розміщених просто неба; пости горючого газу та кисню допускається розміщувати на одній панелі або в одній шафі, розділеній вогнетривкими перегородками.

Пости повинні замикатись на замок.

6.43. Під час огляду газозварювальної та газорізальної апаратури необхідно перевіряти:

справність установлених на редукторі манометрів;

наявність пломб та інших позначок на запобіжних клапанах балонних редукторів як свідчення того, що заводське регулювання клапанів не порушено;

справність нарізів;

наявність справної прокладки та фільтра на вхідному штуцері редуктора кисню.

6.44. Ацетиленові трубопроводи, призначені для транспортування та розподілу ацетилену, повинні бути обладнаними:

запірними пристроями, установленими: в місцях приєднання ацетиленопроводу до ацетиленової установки або до розрядної рампи; на вході до цеху, приміщення або до його частини, в яких використовується ацетилен; на відгалуженнях ацетиленопроводу до окремих ділянок, де ацетилен використовується; на вході підземних ацетиленопроводів та виході з них;

пристроєм для вимірювання тиску на кожному відгалуженні, по якому подається ацетилен і де необхідно вимірювати тиск. Пристрій для вимірювання тиску повинен установлюватись на місці, що добре проглядається.

6.45. Працівники, які допускаються до роботи з обслуговування киснепроводів та арматури, повинні мати чисті незабруднені мастилом руки, інструмент та одяг.

6.46. Під час огляду ацетиленових та кисневих трубопроводів, газорозбірних постів та арматури як переносне джерело світла необхідно застосовувати світильники з напругою живлення 12 В та ліхтарі у вибухозахищеному виконанні.

6.47. Забороняється ремонтувати газопроводи та арматуру, а також підтягувати болти фланцевих з'єднань під тиском.

Усі види ремонтних робіт необхідно виконувати тільки після попереднього зниження тиску до атмосферного та продування трубопроводу азотом.

6.48. Перед початком виконання газополумених робіт робоче місце необхідно підготувати до виконання цих робіт, а саме: оглянути; звільнити від працівників, які не беруть безпосередньої участі у виконанні роботи; ретельно прибрати (очистити від легкозаймистих матеріалів та горючих рідин); захистити спалимі конструкції від іскор, які можуть на них потрапити; забезпечити первинними засобами пожежогасіння.

6.49. Відкривати вентилі редукторів необхідно поступово та плавно, при цьому працівник, який їх відкриває, повинен перебувати з боку, протилежного напрямку струменя газу. У момент відкривання вентиля перед ним не повинно бути працівників, а перед вентиляем не повинно бути незакріплених предметів.

6.50. Для запобігання можливої конденсації газу в шланзі не дозволяється залишати установку із перекритим вентиляем на пальнику (різаку) та відкритим вентиляем на балоні.

6.51. Газополуменеві роботи (зварювання, різання, нагрівання виробів тощо) необхідно виконувати на відстані, не менше:

10 м - від групи балонів (більше двох), призначених для проведення газополуменевих робіт;

5 м - від окремих балонів з киснем та горючими газами;

3 м - від газопроводів горючих газів, а також від газорозбірних постів, розміщених у металевих шафах, у разі виконання робіт вручну;

1,5 м - від газопроводів горючих газів, а також від газорозбірних постів, розміщених у металевих шафах, у разі виконання робіт механізованим способом.

Зазначених вище відстаней необхідно дотримуватись тоді, коли полум'я та іскри спрямовані у бік, протилежний джерелу живлення газом.

Якщо полум'я та іскри спрямовані у бік джерела живлення газом, для захисту цього джерела від іскор та теплової дії полум'я необхідно установлювати металеві ширми.

6.52. Барабани з карбідом кальцію необхідно зберігати в сухих, захищених від попадання вологи, закритих вогнетривких складських приміщеннях. Ці приміщення повинні добре провітрюватись, мати легкий дах та зовнішнє електричне освітлення.

У приміщеннях для зберігання карбиду кальцію не повинно бути водопроводу, каналізації, а також водяного та парового опалення.

Рівень підлоги складських приміщень повинен бути на 0,2 м вищим за сплановану позначку прилеглої території.

За справним станом даху складських приміщень необхідно встановити систематичний нагляд, щоб уникнути проникнення в них атмосферних опадів.

Забороняється зберігати карбід кальцію у підвальних приміщеннях та в низьких місцях, що затоплюються.

6.53. Барабани з карбідом кальцію можна зберігати в складських приміщеннях як у горизонтальному, так і у вертикальному положенні.

В механізованих складських приміщеннях допускається зберігати барабани з карбідом кальцію в три яруси у разі розміщення їх вертикально.

За відсутності механізації допускається зберігання барабанів з карбідом кальцію не більше ніж у три яруси у разі розміщення їх горизонтально і не більше ніж у два яруси у разі розміщення їх вертикально.

Між ярусами барабанів необхідно прокласти дошки завтовшки від 40 до 50 мм.

Ширина проходів між укладеними в штабелі барабанами з карбідом кальцію повинна бути не менше 1,5 м.

6.54. Забороняється в місцях зберігання та відкривання барабанів з карбідом кальцію палити, користуватись відкритим вогнем та застосовувати інструмент, який може під час ударів утворювати іскри.

6.55. Для виконання гасорізальних робіт необхідно застосовувати тільки гасорізи заводського виготовлення, які повинні бути на обліку і мати інвентарні номери.

6.56. Під час виконання робіт із застосуванням гасоріза робоче місце повинно бути організовано з додержанням наступних вимог: площадка, на якій виконується робота із застосуванням гасоріза, повинна бути повністю звільнена від сторонніх предметів, сміття, горючих матеріалів та обладнана засобами пожежогасіння (пінним вогнегасником, листовим азбестом, ящиком з піском та лопатою).

6.57. Бачок для гасу повинен бути герметичний, мати установлений на ньому манометр та запобіжний клапан - для запобігання підвищенню тиску в бачку більше 0,49 МПа (5 кгс/см²).

Не допускається вводити в експлуатацію бачки, що не пройшли гідравлічне випробування і мають витікання горючої рідини або несправний насос.

Для виявлення нещільностей у з'єднаннях бачка та різака необхідно користуватись мильною емульсією.

6.58. Наливати гас у бачок дозволяється не більше ніж на 3/4 його місткості і тільки після відстоювання або фільтрування гасу через сукно або дрібну сітку.

Не дозволяється доливати гас у бачок під час виконання робіт.

Розлитий гас необхідно негайно прибрати.

Забороняється застосовувати в гасорізі бензин як пальне.

6.59. Запас гасу на місці проведення гасорізальних робіт не повинен перевищувати його потребу протягом однієї зміни.

Гас необхідно зберігати в справній вогнетривкій тарі, яка не б'ється та щільно закривається. Тара з гасом повинна бути на відстані не менше 10 м від місця проведення вогневих робіт.

6.60. Бачок з гасом повинен бути справний і розміщуватись на відстані не менше 5 м від балонів з киснем та від джерел відкритого вогню і не менше ніж за 3 м від робочого місця різальника.

Бачок повинен розміщуватись так, щоб під час виконання роботи на нього не могли попасти полум'я та іскри.

6.61. Перед початком виконання гасорізальних робіт необхідно перевірити: справність арматури гасоріза, щільність з'єднань рукавів на ніпелях, справність нарізів в накидних гайках та головках.

6.62. У разі виявлення під час виконання робіт несправності пальника або гасоріза, а також у разі зворотного удару полум'я необхідно негайно погасити різак, а саме: спочатку перекрити вентиль подавання кисню на різаку, потім припинити подавання кисню від балона або киснепроводу, після чого перекрити вентиль подавання гасу на різаку та бачку.

6.63. Не дозволяється працювати з несправним гасовим пальником або гасорізом, а також у випадку попадання бризок гасу на одяг працівника.

6.64. Рукави, по яких подається кисень та гас до різача, не повинні бути затиснені, перекручені або переламані. Не дозволяється використовувати кисневі рукави для підведення гасу до різача.

6.65. У разі застосування одночасно кількох різаків працівники, які виконують роботу, зобов'язані стежити за тим, щоб полум'я не перекинулось на тих, хто працює поруч з ними.

6.66. Не дозволяється стояти навпроти гасоріза, що горить або починає працювати, а також під час виконання роботи підвішувати різак вертикально, головкою догори.

6.67. Під час підкачування повітря вентиль різального кисню повинен бути перекритий, а різак повинен бути на спеціальній підставці.

Забороняється підходити із запаленим різачом до бачка для підкачування повітря.

6.68. Виконувати різання необхідно за умови, що тиск повітря у бачку з гасом не перевищує робочий тиск кисню в різачу.

6.69. Під час перерв у роботі необхідно перекрити пальне гасовим вентилем або краном, розміщеним на рукоятці. Після припинення роботи різак необхідно покласти або підвісити головкою донизу.

6.70. Після закінчення роботи необхідно спочатку погасити полум'я різача, а потім випустити повітря з бачка з гасом; не дозволяється відкручувати кришку (гайку) насоса до повного випускання повітря з бачка.

6.71. Після закінчення роботи гас з рукавів необхідно злити в бак, рукави продути стисненим повітрям, різачи очистити.

Залишок гасу необхідно здати в кладову пальномастильних матеріалів, а гасоріз та рукави в інструментальну кладову.

6.72. Не дозволяється під час виконання гасорізальних робіт:

перегрівати випарник різачка до вишневого кольору та працювати з таким перегрітим випарником;

застосовувати пальне із сторонніми домішками та водою;

розігрівати випарник різачка запалюванням налитих на робочому місці легкозаймистих та горючих речовин;

палити на площадці, на якій виконується робота з гасорізом;

гасити гас, що загорівся, водою;

перевозити бачок з легкозаймистими та горючими речовинами разом з кисневим балоном на одному візку.

6.73. Перед початком проведення зварювальних робіт із застосуванням термітних патронів та сірників до них поблизу спалимих конструкцій та горючих матеріалів (дерев'яних опор, помосту тощо) робоче місце необхідно очистити від горючих матеріалів, а під спалимі конструкції підкласти листовий азбест, сталевий лист тощо, щоб уникнути зіткнення термітного сірника та шашки, що горять, з цими конструкціями.

Згорілі термітні сірники необхідно класти в спеціальну сталеву коробку, підвішену біля місця проведення робіт, або на задалегідь підготовлену вогнетривку площадку.

6.74. Запасні термітні патрони повинні бути в робочій сумці окремо від термітних сірників, які повинні бути в заводській упаковці.

6.75. Під час проведення зварювальних робіт із застосуванням термітних патронів та сірників до них необхідно слідкувати за тим, щоб термітні патрони не були зволожені, щоб уникнути вибуху та можливих опіків у разі попадання води на термітний патрон, що горить.

6.76. Забороняється торкатись рукою до патрона, що горить чи охолоджується, або поправляти його рукою, а також нахилитись над термітною шашкою, що горить.

6.77. Після охолодження термітної шашки до темного кольору шлак, що утворився, необхідно збивати у напрямку від себе на заздалегідь підготовлену площадку. Виконувати цю роботу необхідно із застосуванням щитків або закритих захисних окулярів із світлофільтрами.

6.78. Робоче місце для виконання паяльних робіт необхідно до початку їхнього виконання очистити від горючих матеріалів, а спалені конструкції, розташовані на відстані ближче 5 м, надійно захистити від займання металевими екранами або полити водою.

6.79. Кожна паяльна лампа, що використовується під час виконання паяльних робіт, повинна бути на обліку, мати інвентарний номер, а також паспорт із зазначенням результатів заводського гідравлічного випробування та допустимого робочого тиску.

Паяльні лампи повинні бути оснащені пружинними запобіжними клапанами, відрегульованими на заданий тиск.

6.80. До початку виконання робіт із застосуванням паяльної лампи необхідно перевірити:

чи не викручується повністю без послаблення натискної втулки вентиль, що регулює подавання пального з балона лампи в пальник. Якщо регулювальний вентиль викручується, розпалювати лампу заборонено;

щільність резервуара (бачка) на відсутність підтікання, витікання газу через нарізь пальника;

правильність наповнення (залити пальне в резервуар (бачок) паяльної лампи необхідно не більше ніж на 3/4 його ємкості);

щільність закручування заливної пробки.

6.81. Не дозволяється заправляти або виливати з лампи пальне, розбирати та ремонтувати лампу, відкручувати пальник поблизу відкритого вогню.

6.82. Під час виконання паяльних робіт необхідно дотримуватись наступних вимог:

паяльна лампа повинна заправлятися тільки в спеціально відведених для цього місцях очищеним від сторонніх домішок та води пальним. Не дозволяється як пальне для лампи, що працює на гасі, використовувати бензин або суміш бензину та гасу;

полум'я паяльної лампи необхідно правильно регулювати;

необхідно уникати нахилу паяльної лампи та ударів по ній;

необхідно розташовуватись якомога ближче до витяжних шаф, зонтів або ліжок витяжної вентиляції.

6.83. У разі виявлення несправностей паяльної лампи роботу необхідно негайно припинити, а лампу повернути в інструментальну кладову для ремонту.

6.84. Щоденно після закінчення роботи паяльну лампу необхідно здавати в інструментальну кладову.

6.85. Використовувати паяльні лампи для відігрівання замерзлих водопровідних, каналізаційних труб, а також труб пароводяного опалення в будівлях, що мають пожежонебезпечні будівельні конструкції, забороняється.

6.86. Паяльні лампи необхідно перевіряти на герметичність корпусу лампи, стан нарізки регулювального вентиля, сальникової втулки, заливної пробки та сальникового ущільнення, а також на герметичність (щільність).

6.87. Зберігати несправні паяльні лампи разом із справними забороняється.

7. Вимоги безпеки під час виконання корпусообробних робіт

7.1. Вимоги безпеки під час виконання плазових робіт

7.1.1. Переміщувати на плазі великі макети, каркаси окремих площинних і об'ємних секцій, блоки, а також транспортувати їх за межі плаза необхідно за допомогою підйомних засобів та такелажу.

7.1.2. В макетах, каркасах, шаблонах, копір-щитах і металевих рейках до них не повинно бути виступаючих кінців цвяхів і шурупів.

7.1.3. Для зберігання шаблонів, рейок, правил повинні бути виділені спеціальні місця або приміщення.

7.2. Вимоги безпеки під час виконання робіт з виготовлення корпусів суден

7.2.1. Рух працівників і вантажів дозволяється тільки по передбаченим для цього проходам. Забороняється рух через майданчики, на яких проводяться роботи.

7.2.2. Забороняється приступати до робіт у невстановлених та незакріплених секціях. Забороняється виконувати роботи на секціях, що підтримуються для стійкості кранами.

7.2.3. Збирати секції дозволяється тільки на спеціально відведених майданчиках, передбачених для цього технологічним процесом. Забороняється виконувати складальні роботи в проходах і проїздах.

7.2.4. Збирати секції необхідно з дотриманням вимог інструкції з охорони праці, розробленої на підприємстві відповідно до вимог НПАОП 0.00-4.15-98 та затвердженої роботодавцем.

7.2.5. Габаритні розміри постелів і стендів повинні відповідати величині секцій, що збираються на них.

7.2.6. На кожному постелі повинна знаходитися бирка із зазначенням максимальної маси і габаритних розмірів секцій, які збираються на ній.

Забороняється збирати секції на постелях, які не відповідають їм по міцності.

7.2.7. Використання гідравлічних, пневмогідравлічних та ударно-імпульсних пристроїв та інструменту для установки і складання корпусних конструкцій повинно здійснюватися відповідно до вантажопідймальності їх силових елементів. Перед початком роботи пристосування і інструменти повинні бути перевірені на відповідність технічним характеристикам.

7.2.8. Гвинтові пристрої повинні виключати можливість самовільного відгвинчування.

7.2.9. Корпусні конструкції (блоки, секції, настили, фундаменти, набір і частини цих конструкцій) після установки повинні бути закріплені способом, що виключає їх переміщення.

7.2.10. Забороняється доступ працівників на незакріплені конструкції. Роботодавець зобов'язан передбачити заходи, що виключають можливість перебування працівників поблизу таких конструкцій і доступу на них, шляхом встановлення огорож, попереджувальних написів, призначення спостерігачів. Схема тимчасового розкріплення конструкції повинна бути приведена у технологічній документації на її складання і монтаж. Відповідальним за надійність розкріплення є керівник робіт.

7.2.11. Кантувати секції необхідно з дотриманням вимог інструкції з охорони праці, розробленої на підприємстві відповідно до вимог НПАОП 0.00-4.15-98 і затвердженої роботодавцем.

7.2.12. Подавати секції, встановлювати і закріплювати їх у кантувателі необхідно за спеціально розробленими схемами, затвердженим відповідальною особою підприємства.

7.2.13. Район кантувача повинен бути огороженим. На період проведення операції кантування необхідно виставити спостерігачів. Керівник операції

кантування повинен мати видимий зв'язок зі спостерігачами і оператором на пульті управління кантувача.

7.2.14. Монтажні роботи з обладнання блок-секцій повинні проводитися на спеціально передбачених для цього ділянках. Забороняються монтажні роботи в секціях, встановлених на платформи для транспортування, а також на складі готових секцій.

7.2.15. Під час зберігання секцій роботи на них забороняються.

7.3. Вимоги безпеки під час випробування корпусних конструкцій

7.3.1. Готувати конструкцію до гідравлічних і повітряних випробувань і випробувати її необхідно відповідно до вимог технологічної та конструкторської документації.

Керівник робіт зобов'язаний перед початком випробувань ознайомити працівників, які беруть участь у випробуваннях, з особливостями процесу і заходами безпеки при його проведенні, розподілити між цими працівниками обов'язки відповідно до їх кваліфікації.

7.3.2. Забороняється випробувати конструкції до виконання на них обсягу монтажних робіт, що передують випробуванню, передбаченого конструкторською та технологічною документацією.

7.3.3. Не дозволяється прохід в зону випробувань працівників не пов'язаних з виконанням цих робіт.

Перед задраюванням дверей, горловин люків керівник робіт повинен особисто переконатися у відсутності працівників у випробовуваної конструкції.

7.3.4. Зона випробувань повинна бути огорожена, встановлені попереджувальні написи та призначені спостерігачі.

7.3.5. Двері, кришки горловин і заглушки повинні бути закріплені всіма болтами.

7.3.6. Насосна станція, пульт, запірна арматура та контрольно-вимірювальні прилади повинні знаходитися на відстані від випробовуваної конструкції, що забезпечує безпеку випробовувачів при порушенні герметичності конструкцій.

7.3.7. Заповнення конструкцій випробовувальним середовищем (стисненим повітрям або водою) повинно проводитися без різких збільшень тиску, із зупинками і витримкою на відповідних рівнях тиску. При цьому необхідно уважно стежити за показаннями манометрів. По досягненні необхідного тиску необхідно відразу ж припинити заповнення конструкції і від'єднати шланги.

Забороняється перебувати біля випробовуваних конструкцій, систем трубопроводів і оглядати їх у період підйому тиску.

7.3.8. Забороняється проведення будь-яких робіт, пов'язаних з усуненням дефектів, обстеження конструкцій, зварних швів і клепаних з'єднань, під час перебування конструкції під тиском.

7.3.9. Обстеження випробовуваної конструкції дозволяється тільки після припинення підняття тиску і витримки його на рівні, визначеному технологічною документацією.

7.3.10. Забороняється перебування працівників в приміщеннях, що випробовуються на герметичність шляхом піддування повітрям.

7.3.11. Після закінчення випробовувань повинні бути вжиті заходи для безпечного проведення подальших робіт на випробовуваній конструкції:

об'єкт випробовувань очищений від залишків випробовувального середовища, провентильований, а в разі необхідності до початку робіт повинен бути взятий аналіз повітряного середовища випробовуваного об'єму на відсутність шкідливих парів і газів;

відновлені вентиляція та освітлення приміщення;

відновлені ліси, трапи, сходні, огороження та прибрані тимчасові засоби підмоцнування, що використовуються для огляду конструкцій під час випробувань; прибране оснащення, що застосовується при випробовуваннях.

7.4. Вимоги безпеки під час спуску судна зі стапеля

7.4.1. Спуск судна зі стапеля повинен проводитися тільки у світлий час доби.

7.4.2. Водний район, прилеглий до місця спуску, повинен бути звільнений від сторонніх плавзасобів та забезпечений попереджувальними сигналами.

7.4.3. Дно акваторії в районі стапеля до спуску і після спуску та районі установки судна повинно бути піддане водолазному обстеженню.

7.4.4. Знаходження працівників на спусковому судні в період спуску забороняється.

7.4.5. Всі магістралі тимчасового енергопостачання (трубопроводи, шланги, електромережі), прокладені на судно зі стапеля, перед спуском судна повинні бути відключені і роз'єднані.

7.4.6. Будови кільблоків повинні бути розташовані між спусковими доріжками таким чином, щоб частини спускового пристрою не могли зачіпати за них при русі судна.

7.4.7. Район розташування ланцюгових стопорів на березі і райони підвісячими на судні якорями повинні бути огорожені та охоронятися.

7.4.8. Перед спуском між корпусом судна і лісами повинні бути забезпечені зазори, достатні для вільного та безпечного проходу судна. Спускові доріжки по всій довжині і місця біля них повинні бути вільні від працівників і сторонніх предметів.

7.4.9. Забортна арматура судна повинна бути закрита і опломбована, наявні забортні отвори заглушені, заглушки опломбовані. Механізми та пристрої, що знаходяться на судні, повинні бути закріплені способом, що виключає їх переміщення в момент спуску.

7.4.10. Верхня палуба перед спуском судна повинна бути очищена від сміття, бруду і сторонніх предметів. Уздовж бортів судна, в районі швартовних і якірних пристроїв повинні бути забезпечені вільні проходи.

7.4.11. На початок спуску судна всі працівники повинні перебувати на визначених розкладом місцях.

7.4.12. Розбирати ліси, клітини, будови кильблоків, упори, підстави, що підтримують судно на стапелі дозволяється після закінчення всіх робіт.

7.4.13. При розбиранні лісів і пристроїв, що підтримують судно на стапелі, виконувати інші роботи в цьому районі заборонено. Район проведення робіт з розбирання лісів та пристроїв, що підтримують судно на стапелі, повинен бути огорожений або повинні бути виставлені спостерігачі.

7.4.14. Матеріал розібраних лісів та клітин повинен бути прибраний із стапеля і покладений у штабелі.

8. Вимоги безпеки під час виконання механомонтажних робіт

8.1. Механізми необхідно подавати на судно за допомогою вантажопідіймальних засобів.

8.2. Перед завантаженням механізмів на судно місце завантаження має бути звільнено від сторонніх предметів, приведено в безпечний для вантажних і монтажних робіт стан.

8.3. Встановлені на місце механізми, прилади, обладнання повинні бути закріплені способом, що виключає їх переміщення.

8.4. Не дозволяється завантаження на судно, що знаходиться на плаву, механізмів, маса яких може викликати зміну остійності судна, та проведення робіт з механізмами та устаткуванням, в результаті яких відбувається або можливий прийом на судно заборотної води.

8.5. Під час побудови та встановлення механізмів і арматури не допускаються інші роботи над і під ними, якщо не вжито заходів, що запобігають падінню інструментів та матеріалів.

8.6. Пуск механізмів повинен проводитися тільки після складання акту про завершення передбаченого конструкторською та технологічною документацією обсягу монтажних робіт і приймання цих робіт відділом технічного контролю.

8.7. Перед пуском механізмів повинна бути перевірена їх справність, наявність огорожень рухомих частин, блокувань, екранів захисту від шкідливих випромінювань, викидів пару, газу, а також наявність трапів і огорожень робочих майданчиків.

8.8. При дистанційному керуванні механізмами повинен бути забезпечений зв'язок між постом управління і районом виконавчого механізму. Зона механізму повинна бути огорожена, на видних місцях повинні бути написи, що попереджають

про роботу механізму. Не дозволяється перебування сторонніх осіб у небезпечній зоні.

9. Вимоги безпеки під час виконання робіт з виготовлення, монтажу та випробовування трубопроводів

9.1. Подавати труби на судно необхідно за допомогою вантажопідіймальних засобів.

9.2. Заповнення трубопроводів робочим середовищем, їх промивання і випробовування допускається проводити тільки після виконання повного обсягу передбачених конструкторською і технологічною документацією монтажних робіт.

9.3. Проведення робіт, пов'язаних із заповненням (осушенням) трубопроводів або цистерн, в результаті яких можлива зміна остійності судна, повинні проводитися тільки з дозволу працівника, відповідального за живучість судна.

9.4. Перед заповненням системи робочим середовищем (водою) виконавчі механізми повинні бути приведені у вихідне положення і застопорені.

9.5. Забороняється відкривати і закривати запірну арматуру за допомогою додаткових пристосувань, не передбачених конструкцією арматури.

9.6. При виконанні робіт з випробовування і промивання систем не допускається застосовувати оснащення, що не має маркування, не передбачене технологічним процесом або знаходиться в несправному стані.

9.7. Під час випробовувань забороняється:

змінювати тиск середовища або час витримки під тиском, визначені в технологічній документації на даний вид випробовувань;

залишати без нагляду трубопровід, що знаходиться під тиском;

усувати несправності на трубопроводі, що перебуває під тиском.

9.8. Під час випробовувань повинен бути забезпечений надійний зв'язок між учасниками випробувань.

9.9. Працівники, зайняті виконанням інших робіт у районі розташування трубопроводу під час його випробовування, повинні дотримуватись вимог інструкцій з охорони праці, розроблених відповідно до вимог НПАОП 0.00-4.15-98 та затверджених роботодавцем.

9.10. Кількість працівників на промиванні і випробовуванні трубопроводів має бути не менше двох осіб, один з яких повинен керувати роботами.

9.11. При проведенні гідравлічних випробувань до підняття тиску трубопровід повинен бути повністю заповнений випробувальним середовищем. Не допускається наявність в трубопроводі повітря (повітряних мішків).

9.12. Після закінчення випробувань трубопроводу тиск повинен бути знижений до нуля, трубопровід відключено від магістралі випробувального середовища.

10. Вимоги безпеки під час виконання теслярських та столярних робіт

10.1. Операції з деревообробки здійснюються відповідно до вимог Правил охорони праці в деревообробній промисловості, затверджених наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 31 січня 2005 року № 20, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 16 березня 2005 року за № 306/10586.

Деревообробне обладнання повинно відповідати вимогам чинного законодавства.

10.2. Лісоматеріали та громіздкі столярні вироби повинні подаватися на судно або секцію вантажопідіймальними механізмами.

10.3. Готувати клеї необхідно в спеціальних приміщеннях, обладнаних витяжною вентиляцією. Швидкість руху повітря в робочому отворі місцевого витяжного пристрою повинна бути 0,7-3,0 м/сек (залежно від кількості і ступеня нагріву клею). Відсмоктуване з приміщень повітря повинне компенсуватися

притоком зовнішнього повітря, очищеного від пилу, а в зимовий час також і підігрітого.

10.4. Зачищати вироби шкіркою необхідно в приміщенні, обладнаному вентиляцією з місцевими відсмоктувачами від робочих місць.

10.5. При установці обрешетника, пакетів ізоляції, кріплень обшивки бортів і подволоки суднових приміщень забороняється замість драбин і помостів використовувати обладнання приміщень або випадкові предмети.

10.6. Фарбувальні та обробні роботи із застосуванням лакофарбових матеріалів (фарб, емалей, лаків, розчинників) здійснюються відповідно до вимог чинного законодавства.

11. Вимоги безпеки під час виконання робіт в сухих і плавучих доках

11.1. Підготовка сухих і плавучих доків до докових робіт і їх виконання повинні проводитись під керівництвом працівника, призначеного роботодавцем відповідальним за забезпечення безпечного виконання робіт (докового майстра).

11.2. Технічний стан судна, яке перебуває в сухому або плавучому доці, та організація робіт на ньому повинні відповідати вимогам глави 2 розділу IV цих Правил.

11.3. Після приймання судна сухий або плавучий док, до початку робіт у ньому і на судні, повинен бути очищений від бруду та промитий, знімні зовнішні трапи, площадки та огорожі веж або стінок дока повинні бути встановлені на свої місця.

11.4. Під час стоянки судна в сухому або плавучому доці необхідно систематично очищати від снігу, льоду, бруду і сміття док, судно, трапи, сходні та перехідні містки. У зимовий час робочі площадки, трапи, перехідні містки, сходні повинні посипатися піском.

11.5. При стоянці в сухому або плавучому доці корпус судна повинен бути заземлений. Забороняється користування судновим радіотелефоном і телеграфом. Випромінюючий ланцюг повинен бути з'єднаний з громовідводом.

11.6. Забороняється користування судновими шлюп-балками і кранами для підйому вантажів.

11.7. При роботі в доках працівники зобов'язані носити захисні каски.

11.8. Висота клітин і кільблоків для доків, які обслуговують морські судна, повинна бути не менше 1,6 м. Висота клітин і кільблоків для доків, які обслуговують річкові судна, повинна бути не менше 1,3 м.

11.9. Шлюпки, катери і штатні предмети, що знаходяться на верхніх палубах і палубах надбудов, повинні бути зняті.

11.10. Шлюп-балки, забортні трапи, вантажні стріли та інші деталі, які виступають за борт, а також предмети і вантажі, які можуть переміщатися, повинні бути надійно закріплені на своїх місцях.

11.11. Якорі після постановки судна в док повинні бути опущені на стапель-палубу, а якірні ланцюги застопорені.

11.12. Обладнання баластної і зачисної систем плавучого дока повинно бути в постійній готовності і перевірятися щодня під час огляду і повертання механізмів.

11.13. У разі виходу з ладу частини водовідливних насосів плавучого дока подальшу відкачку води з баластових відсіків необхідно здійснювати насосами, що залишилися, та насосами зачисної системи.

11.14. Механічні та ручні приводи керування засувками і клапанами повинні мати справні покажчики величини відкриття, а розподільчі засувки баластних відсіків – покажчики крайніх положень.

11.15. Перед пуском насосів зачисної системи плавучого дока повинні бути відкриті незворотно-запірні клапани на всмоктувальних лініях з відсіків, що підлягають осушенню, а також клапани на відливному трубопроводі. Всі інші клапани повинні бути закриті.

По закінченні зачистки відсіків здійснюється зупинка насосів і закривання всіх клапанів.

11.16. Щодня необхідно оглядати арматуру і трубопровід системи стисненого повітря плавучого доку та усувати виявлені несправності.

11.17. Щодня перед початком роботи, а в зимовий час 2-3 рази за зміну необхідно продувати балони стисненого повітря та маслотовологовіддільники, а також всі трубопроводи для видалення з них конденсату води і масла.

Уловлювачі механічних домішок системи стисненого повітря повинні розкриватися для очищення не рідше одного разу на рік.

11.18. Якірний пристрій плавучого дока повинен оглядатися доковим майстром не рідше одного разу на 3 місяці, а також після кожного шторму.

Водолазний огляд якірного пристрою повинен проводитися не рідше одного разу на 4 роки.

11.19. Перед зануренням або спливанням дока, а також після закінчення вантажопідйомних робіт крани повинні бути закріплені на своїх штатних місцях, а стріли встановлені вздовж дока.

11.20. Робота докового крана забороняється при силі вітру понад 6 балів, якщо в паспорті крана не зазначена менша величина.

12. Вимоги безпеки під час виконання підйомно-спускових робіт на сліпах

12.1. Підйомно-спускові роботи на сліпах проводяться під керівництвом працівника, призначеного роботодавцем наказом по підприємству відповідальним за забезпечення безпечного виконання цих робіт.

12.2. Усі підйомно-спускові операції на сліпі повинні виконуватися у відповідності з інструкцією з експлуатації даного сліпу.

Можливість підйому суден, не передбачених проектом сліпа, повинна бути підтверджена попередніми розрахунками, затвердженими роботодавцем.

12.3. Перед проведенням підйомно-спускових робіт повинна бути перевірена справність підйомно-спускового пристрою, устаткування і рейкових шляхів сліпа.

12.2. Рейкові шляхи та прилеглі до них райони робочих місць, пов'язаних з виконанням підйомно-спускових операцій, повинні бути очищені від сміття та сторонніх предметів.

12.3. Колодязі на території робочих місць сліпа повинні бути закриті.

12.4. При виробництві підйомно-спускових операцій тягові троси повинні знаходитися на спеціальних підкладках або роликах. Для тягових тросів повинні бути забезпечені вільні проходи між кільблоками, клітинами і упорами.

12.5. Між працівником, що керує підйомно-спусковими операціями, і постом управління лебідок повинен підтримуватися безперервний радіозв'язок.

12.6. На початок підйомно-спускових операцій між корпусом судна і лісами повинен бути забезпечений проміжок, достатній для вільного та безпечного проходу судна.

12.7. Розбирання лісів, клітин, кильблоків, упорів, підстав і інших пристроїв, що підтримують судно при виконанні підйомно-спускових операцій на сліпі, повинно проводитися за вказівкою і під керівництвом працівника, призначеного відповідальним за виконання цих робіт.

12.8. Під час вибивання упорів на сліпі присутність в районі сліпу працівників, не зайнятих виконанням цих робіт, забороняється.

12.9. Підйомно-спусковий пристрій (клітини, копили, подбрюшники) повинен бути вивірений за поперечним і подовжнім шаблонами та закріплений на рамах сліпових візків.

12.10. Перед підведенням візків до судна і під нього необхідно за допомогою лебідок перевірити ретельність їх закріплення від бічного переміщення на якорі, а також надійність кріплення блоків у візків.

Працівники, зайняті підйомно-спусковими роботами, повинні бути попереджені про початок руху візків звуковим сигналом.

12.11. При зупинці візків під колеса повинні бути підкладені спеціальні гальмівні башмаки (для сліпових шляхів) або звичайні (для залізничних).

12.12. Під час руху візків по ухилу у надводній і підводній частині шляху необхідно перевіряти відсутність перекосів через кожні 8-10 м.

12.13. Підйомно-спускові роботи на сліпах повинні виконуватися відповідно до чинного законодавства.

13. Вимоги безпеки під час проведення електромонтажних, радіомонтажних і електрорадіоремонтних робіт

13.1. До початку електромонтажних, радіомонтажних і електрорадіоремонтних робіт повинні бути введені в дію тимчасові системи електропостачання і забезпечено телефонний зв'язок судна з берегом.

Електроустановки тимчасового електропостачання повинні бути прийняті в експлуатацію в порядку, передбаченому вимогами Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Міністерства палива та енергетики України від 25 липня 2006 року № 258, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 25 жовтня 2006 року за № 1143/13017.

Мережі освітлення повинні бути виконані з ізолюваною нейтраллю джерела електроживлення. Параметри напруги повинні відповідати вимогам чинного законодавства.

13.2. Під час робіт, пов'язаних з наявністю електромагнітних полів високих, ультрависоких і надвисоких частот необхідно керуватися вимогами Державних санітарних норм та правил при роботі з джерелами електромагнітних полів затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 18 грудня 2002 року № 476 зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 13 березня 2003 року за № 203/7524 (ДСНіП 3.3.6.096-2002).

13.3. До моменту прийняття на головний щит напруги судно повинно бути забезпечено захисними засобами (у всіх місцях, передбачених проектом, повинні бути прокладені гумові доріжки і килимки).

13.4. Електромотажні, радіомонтажні і електрорадіорементні роботи в замкнутих і важкодоступних приміщеннях повинні проводитися після аналізу стану повітряного середовища за допомогою газоаналізаторів, при працюючій приточно-втяжній вентиляції та виконуватися тільки за нарядом-допуском на проведення робіт підвищеної небезпеки відповідно до вимог НПАОП 0.00-7.11-12 не менше ніж двома працівниками, один з яких повинен бути спостерігачем. Приточно-втяжна вентиляція повинна забезпечити нормовані параметри повітря в робочій зоні згідно з вимогами ГОСТ 12.1.005-88.

13.5. Електромотажні, радіомонтажні та електрорадіорементні роботи відповідно до НПАОП 40.1-1.21-98 можуть виконуватися:

- за нарядами-допусками;
- за розпорядженнями;
- в порядку поточної експлуатації.

Переліки робіт, що виконуються за нарядами-допусками, розпорядженнями і в порядку поточної експлуатації, визначаються працівником, відповідальним за електрогосподарство, та затверджуються роботодавцем.

Форма наряду-допуску та вказівки щодо його заповнення наведені в додатку 4 до НПАОП 40.1-1.21-98.

13.6. До робіт у діючих електроустановках на судах допускаються працівники:

- не молодше 18 років;
- що пройшли медичний огляд;
- пройшли навчання і перевірку знань з питань охорони праці;
- мають III або більшу групу допуску з електробезпеки;
- мають кваліфікаційне посвідчення з записом про допуск на виконання цих робіт, видане відповідно до вимог НПАОП 40.1-1.21-98.

13.7. Перевірка знань і присвоєння кваліфікаційної групи з електробезпеки (від II до III) проводиться комісіями, що призначаються роботодавцем.

13.8. Відповідно до кваліфікації працівника, що перевіряється, комісія присвоює йому кваліфікаційну групу з електробезпеки і видає посвідчення.

13.9. Кваліфікація працівників, що виконують роботи в діючих електроустановках на судах, визначається в залежності від складності робіт, але не нижче II групи. Роботи, що вимагають зняття напруги, перевірки відсутності або наявності напруги, повинні виконуватися працівниками з кваліфікаційною групою не нижче III.

13.10. Роботи в умовах, що виключають можливість випадкового дотику до струмоведучих частин, можуть виконуватися працівниками з I і II кваліфікаційної групою, але під наглядом спостерігача, що має II кваліфікаційну групу з електробезпеки. Число працівників на одного спостерігача не повинно бути більше трьох.

13.11. Роботи на невідключених струмовідних частинах чи в безпосередній близькості від необгороджених струмоведучих частин повинні проводитися не менше ніж двома працівниками з III кваліфікаційною групою (або вище) із застосуванням засобів індивідуального захисту від ураження електричним струмом (діелектричних рукавичок, ботів, гумових килимків), що відповідають вимогам Технічного регламенту засобів індивідуального захисту.

13.12. Аварійні роботи без зняття напруги можуть проводитися працівниками з III кваліфікаційною групою під безпосереднім наглядом спостерігача з IV кваліфікаційною групою.

14. Вимоги безпеки під час виконання добудовних робіт

14.1. Швартування судна біля добудовної набережної повинно виконуватись відповідно до схем швартування способом, що забезпечує цілісність комунікацій

тимчасових систем енергопостачання судна з берега при будь-якій зміні осідання судна.

14.2. Трапи і сходні суден, що перебувають на плаву, повинні бути закріплені на судні. Забороняється застосування конопляних канатів для закріплення трапів і сходнів.

14.3. У місцях доступу на судно повинна бути поміщена схема шляхів евакуації з судна.

14.4. Під час роботи з плотів за бортом судна забороняється перевантаження плотів працівниками, матеріалами, деталями.

14.5. Ліси, встановлені на плоту, повинні бути рівномірно розподілені по площі плотів, міцно скріплені з ними і перевірені на міцність. Плоту повинні бути перевірені на остійність.

14.6. Плоту повинні мати щільні настили і поруччя. Висота поруччя повинна бути не менше 1,2 м.

14.7. Для сполучення з берегом при плотах повинні використовуватися робочі шлюпки, обладнані рятувальними засобами.

14.8. Під час проведення робіт, при яких існує небезпека падіння працівників у воду, повинні використовуватися запобіжні пояси. Робочі місця повинні бути обладнані рятувальними засобами.

14.9. Посадка і висадка працівників у шлюпки повинні проводитися тільки в спеціально обладнаних для цього місцях.

14.10. Працівникам, які беруть участь в добудівних роботах, забороняється працювати з механізмами та устаткуванням, що не входять в сферу їх діяльності.

14.11. По бортах судна і палубах надбудов повинні бути встановлені леєрні огороження, установлені на висоті 1,0-1,2 м.

Справність леєрних огорожень необхідно постійно контролювати, періодично в міру послаблення обтягувати тятиви тросових леєрів, виправляти трубчасті леєри, замінювати зіпсовані ділянки ланцюгів, перевіряти міцність кріплення стійок і особливо справність крючків у місцях відкривання огорожень.

14.12. За наявністю і станом огорожень люків, лазів, шахт, а також леєрних огорожень повинен бути встановлений постійний контроль.

14.13. Для виконання на судні робіт, пов'язаних з пригонкою і установкою тонколистових виробів, в суднових приміщеннях повинні бути спеціальні робочі місця, обладнані верстатами або козлами з укріпленими на них лещатами, рейками.

14.14. Переносне обладнання повинне бути міцно укріплене на стійких підставках.

15. Вимоги безпеки до організації та проведення робіт у замкнутах і важкодоступних приміщеннях

15.1. На період проведення робіт замкнуті і важкодоступні приміщення повинні бути обладнані не менш ніж двома люками або лазами, один з яких повинен використовуватися тільки для проходу працівників, а другий для прокладки тимчасових комунікацій. При відсутності штатних люків повинні бути виконані технологічні люки або лази.

15.2. У замкнутих і важкодоступних приміщеннях для електроживлення повинні бути передбачені резервні, незалежні джерела живлення, влаштовані відповідно до вимог чинного законодавства.

15.3. Роботи у замкнутих і важкодоступних приміщеннях повинні проводитися за нарядом-допуском на виконання робіт з підвищеною небезпекою не менше ніж трьома працівниками, один з яких повинен бути спостерігачем.

Під час проведення робіт у замкнутих і важкодоступних приміщеннях працівники повинні бути забезпечені засобами індивідуального захисту згідно з вимогами НПАОП 35.1-3.15-07.

15.4. Не дозволяється використовувати стиснене повітря для вентиляції замкнутих і важкодоступних приміщень.

15.5. Забороняється проводити обробку гуми шкіркою, прокатку і відрив приклеєної гуми і склопластику одночасно зі знежиренням.

15.6. При зварювальних та газополумєневих роботах в замкнутих і важкодоступних приміщеннях необхідно забезпечити безперебійну роботу вентиляції, яка забезпечує нормовані параметри повітря в робочій зоні згідно з вимогами чинного законодавства.

Гази повинні підводитися з безпечного місця поза цими приміщеннями.

Забороняється залишати пальник і шланги без нагляду при перервах в роботі.

Після закінчення роботи зварювальна апаратура, шланги, кабелі повинні бути прибрані, приміщення повинні бути провентильовані.

15.7. При проведенні робіт, що супроводжуються шкідливими виділеннями, необхідно забезпечувати нормовані параметри повітря в робочій зоні згідно з вимогами чинного законодавства за допомогою переносних вентиляційних установок. В приміщеннях, де неможливо забезпечити нормальну вентиляцію, робота повинна проводитися із застосуванням засобів індивідуального захисту органів дихання.

15.8. У замкнутих і важкодоступних приміщеннях дозволяється працювати тільки з заземленим електроінструментом, розрахованим на напругу 12, 24 і 36 В, 50 і 200 Гц з обов'язковим застосуванням захисних засобів від ураження електричним струмом (діелектричних рукавичок, ботів, гумових килимків).

**Директор Департаменту заробітної
плати та умов праці**

О. Товстенко